

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕΥ017	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' (ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου - Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων διδακτικής επάρκειας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Διδακτική της Γλώσσας I		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-course από την ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: ονομάζουν μεθόδους διδακτικής προσέγγισης της γλώσσας, να τις περιγράφουν, να τις χρησιμοποιούν, να μπορούν να τις συνδυάζουν, να αναγνωρίζουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των μεθόδων κατά περίπτωση, να οργανώνουν σχέδια μαθήματος για το γλωσσικό μάθημα, να κατασκευάζουν και να συλλέγουν τα απαραίτητα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν στο μάθημα, να επικοινωνούν μεταξύ τους και με τα παιδιά στην τάξη, να επαναπροσδιορίζουν τεχνικές που χρησιμοποίησαν σε συνεργασία με τους δασκάλους των σχολείων και όσων εμπλέκονται στο μάθημα. Επίσης, να είναι σε θέση να γνωρίζουν παιδαγωγούς που χρησιμοποίησαν ή χρησιμοποιούν διδακτικές μεθόδους μέσα από τις οποίες θα οργανώσουν το μάθημα στη σχολική τάξη.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση βιβλιογραφίας, εμπειρικής έρευνας και των απαραίτητων τεχνολογιών, Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις κατά τη διδακτική πράξη και σύμφωνα με το γλωσσικό υπόβαθρο μαθητών (Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης). Λήψη αποφάσεων κατά την πρακτική άσκηση και σε βιωματικές δράσεις στα μαθήματα στο πανεπιστήμιο, Υποχρεωτική Αυτόνομη εργασία σε σχέση με τις πρακτικές ασκήσεις στα σχολεία, Ομαδική εργασία κατόπιν συνεννόησης ή προσθετικής εργασίας, Εργασία σε διεθνές περιβάλλον σε συνεργασία με ξένα πανεπιστήμια Erasmus, πολιτιστικούς φορείς και κοινωνικούς φορείς. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Παράγωγή νέων ερευνητικών εργασιών και μεθοδολογικών εφαρμογών-εργαλείων για την σχολική τάξη. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και ευαισθητοποίηση στη διαπολιτισμική επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας του εκπαιδευτικού και της εκπαίδευσης. Οι φοιτητές πρέπει να οικειοποιηθούν πρακτικές και διδακτικές μεθόδους ειδικές για το γλωσσικό μάθημα και στρατηγικές της διδακτικής πράξης τις οποίες θα εφαρμόσουν στην τάξη σε γλωσσικά μαθήματα για την πρακτική άσκηση αλλά και μακροπρόθεσμα στην άσκηση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού με αποδέκτη παιδιά ηλικίας 6-12 ετών.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Μέθοδοι Διδασκαλίας και μάθησης της γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο - Παραδοσιακές και Μοντέρνες Μερους 1ο.
2. Βασικές αρχές για τη διδασκαλία της πρώτης ανάγνωσης και
3. γραφής και μέθοδοι διδασκαλίας Μέρος 2ο.

4. Ποικιλίες γραφής και ανάγνωσης. Τεχνικές διδασκαλίας του
5. γραπτού και του προφορικού λόγου. Από τη σύνταξη παραγράφου
6. στην γραπτή έκφραση με ολόκληρα κείμενα. Κοινωνιόλεκτος και πραγματολογικές παρατηρήσεις στη γλώσσα, Γλωσσικό περιβάλλον και κοινωνιόγλωσσα (Sociolinguistic issues and pragmatics in didactics of language). Κειμενικά είδη και διδακτικές προτάσεις .
7. Τα γλωσσικά “λάθη” και οι ιδιαιτερότητες της παιδικής γλώσσας, γλώσσα και εγκέφαλος, λόγος και ομιλία , θέματα ορθογραφίας, σκέψη και γλώσσα.
8. Συγκέντρωση και κατασκευή γλωσσικού υλικού για τη διδασκαλία της γλώσσας και συνεργασία διαφόρων διδακτικών αντικειμένων σε ένα γλωσσοκεντρικό αναλυτικό πρόγραμμα.
9. Η δημιουργική έκφραση και η διδασκαλία της γλώσσας μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες. Γλώσσα αι μεταγλώσσα, ιδεοθύελλα και δημιουργική γραφή.
10. Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, θέματα “λαθών” στη δίγλωσση εκπαίδευση και στρατηγικές ένταξης της νεοελληνικής γλώσσας στη σχολική επικοινωνία.
11. Συναισθηματικές και κοινωνικές διαστάσεις της μεθοδολογίας για τη διδακτική της νέας ελληνικής γλώσσας.
12. Προφορική γλώσσα στη διδασκαλία και μάθηση. Θέματα ενισχυτικής διδασκαλίας και αντιμετώπισης ιδιαίτερων γλωσσικών αναγκών κατά περίπτωση (case studies)
13. Επικοινωνιακή μέθοδος και χρήσεις της τεχνολογίας στη διδασκαλία της γλώσσας.
14. Γραμματική και σύνταξη σε δραστηριότητες των διδακτικών εγχειριδίων της γλώσσας
15. Αναλυτικά προγράμματα σπουδών για τη διδακτική του Γλωσσικού μαθήματος
16. Πρακτική άσκηση-παραδείγματα εφαρμογών και μεταγνωστική προσέγγιση της διαδικασίας

(1) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία, βιωματικά παιχνίδια και διδακτικά παραδείγματα σε πειραματικό σχεδιασμό και εκτέλεση στο μάθημα</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Οι φοιτητές παραπέμπονται σε ιστοσελίδες σχετικές με τα διδακτικά εγχειρίδια της γλώσσας και τα Αναλυτικά προγράμματα της διδασκαλίας της στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση προς ενημέρωση και περάτωση εργασιών και σχεδιασμού των πρακτικών ασκήσεων στις οποίες διδάσκουν στο σχολείο το γλωσσικό μάθημα χρησιμοποιώντας και Τ.Π.Ε. εφόσον υπάρχει στο χώρο διδασκαλίας η υλικοτεχνική υποδομή και η πρόσβαση στο διαδίκτυο.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Παρακολούθηση- Συμμετοχή στο μάθημα</p> <p>Εργαστηριακή άσκηση Πεδίου. Ανάλυση λόγου ή μελέτη περίπτωσης</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>40</p> <p>30</p>

<p>(project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	5
	Πρακτική άσκηση	Υ
	Εκπόνηση προαιρετικών εργασιών με εκπαιδευτικές επισκέψεις	40
	Υποχρεωτική εργασία και πρακτική άσκηση	Προαπαιτούμενα και υποχρεωτικά (Υ)
	Δημιουργική παραγωγή διδακτικού υλικού για το γλωσσικό μάθημα	10
	Φροντιστήριο Γλώσσας	Για φοιτητές από το εξωτερικό ή με αδυναμία κατάκτησης επάρκειας στην Ελληνική κατά περίπτωση, προαιρετικά, 0.
	Σύνολο Μαθήματος	125
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>		
<p>Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, εφόσον το επιτρέπουν οι υλικοτεχνικές υποδομές και η παρουσία επιτηρητών, εργασία στο μάθημα ή συνδυασμός καθώς η αξιολόγηση αποφασίζεται σε συνεργασία με τους φοιτητές κατά έτος. Συχνά δίνονται απαλλακτικές ή προσθετικές εργασίες για τους ενδιαφερομένους κατά περίπτωση. Προτείνεται ετεροαξιολόγηση και αυτοαξιολόγηση σε μικρές εργασίες στο μάθημα καθώς αυτό έχει βιωματικό εργαστηριακό ύφος και γίνεται επίδειξη τεχνικών στη διάρκεια των παραδόσεων με συμμετοχή των παρευρισκόμενων. Η συμμετοχή στο μάθημα, η σωστή χρήση της ελληνικής γλώσσας και το γνωστικό επίπεδο επηρεάζουν την αξιολόγηση του μαθήματος καθοριστικά. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική για την βαθμολόγηση όπως και η επάρκεια με βεβαίωση του Σχολείου για την Πρακτική άσκηση (Βλ. Οδηγό Σπουδών ΠΤΔΕ 2015-2016).</p>		

(2) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ (Από τον Εύδοξο):

Παπαδοπούλου, Σμ. 2000, Η Ολική Γλώσσα. Αθήνα Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδανός
Παπαδοπούλου, Σμ. 2004, Η Συναισθηματική Γλώσσα, Αθήνα Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδανός

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Νεοελληνική Γραμματική, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Εθνικό Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
Λυπουρλής, Δ., 1993, Γλωσσικές παρατηρήσεις, Παρατηρητής 1993

Παρλαμας, Μ., Από τη Ζωή των Λέξεων, Αθήνα, Δόμος
Γ.Α.Μέγα, Ελληνικά Λαϊκά Παραμύθια 2 τόμοι, Αθήνα, Εστία

Μήτσης, Ν. Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος, Από τη Γλωσσική Θεωρία στη Διδακτική Πράξη, Αθήνα, Gutenberg.

Μήτσης, Ν. επιμέλεια σειράς: Γ. Μπαμπινιώτης, *Εισαγωγή στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας*, Αθήνα. Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, 1998

Μήτσης, Ν. 1996. *Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος. Από τη Γλωσσική Θεωρία στη Διδακτική Πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.

Μήτσης, Ν. (2004). Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης. Αθήνα : Gutenberg.

Μπαμπινιώτης, Γ. 1994. *Παιδεία, Εκπαίδευση και Γλώσσα*. Αθήνα: Gutenberg.

Μπαμπινιώτης, Γ. 1999. Η Γλώσσα ως Αξία. Το Παράδειγμα της Ελληνικής. Αθήνα: Gutenberg.

Ιορδανίδου, Α. & Α. Φτερνιάτη (επιμ.) (2000). *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα : Πατάκης.

Παπαδόπουλος, Α.Π. 2000. *Ελάτε να Παίξουμε Ορθογραφία*. Αθήνα: Πατάκης.

Παπαδοπούλου-Μανταδάκη, Σ. 2008. *Η Συμβολή του Dante Alighieri στη Διδακτική των Ζωντανών Γλωσσών. Μελέτη στο έργο του "Η Ευγλωττία της Μητρικής Γλώσσας"*. Αθήνα: Gutenberg

Παπαζαφείρη, Ι. 1997. *Λάθη στη Χρήση της Γλώσσας μας*. Τόμος Β'. Αθήνα: Σμίλη.

Παπαντωνίου, Ζ. *Τα ψηλά Βουνά*, Αθήνα, Εστία.

Ροντάρι, Τζ. (2008) *Η Γραμματική της Φαντασίας*, Αθήνα, Μεταίχμιο

Σελίδα Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Βιβλία Γλώσσας-Διδακτικά Εγχειρίδια)_βλ. και e-course/ιστοσελίδα Τμήματος.

Τριανταφυλλίδης, Μ. 1938. *Άπαντα. Τρίτος Τόμος. Νεοελληνική Γραμματική – Ιστορική Εισαγωγή*. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.